

Základní škola a mateřská škola Ostrava, Ostrčilova 10, příspěvková organizace

Ostrčilova 10/2557, Ostrava 702 00
Tel: 596 113 411, tel./fax 596 116 934
IČ: 61989037 DIČ: CZ61989037

Email: skola@zs-ostcil.cz
www. zsostrcilova.cz

DODATEK Č. 11 KE ŠKOLNÍMU VZDĚLÁVACÍMU PROGRAMU PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
„...více než jen škola“

1. Učební osnovy předmětu Člověk a svět práce pro 2. stupeň

Dodatek č.11 uvádí učební osnovy předmětu Člověk a svět práce vyučovaném na 2. stupni ZŠ (6.- 8. ročník) ve školním roce 2023/2024

Jméno ředitele školy: Mgr. Lenka Lednická

Účinnost dokumentu: 1. 9. 2023

Projednáno školskou radou: _____

V Ostravě dne 1. 9. 2023

Mgr Lenka Lednická
ředitelka školy

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vyučovacího předmětu: Člověk a svět práce

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obor Člověk a svět práce je zahrnut do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Je určen všem žákům. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Do vzdělávacího obsahu *Člověk a svět práce* jsou začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV) – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj;

Environmentální výchova (EV) – Základní podmínky života.

Přesahy a vazby:

7. roč. – PŘ.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	0

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka je realizována v těchto učebnách: ve školní kuchyňce – praktická příprava pokrmů (teplých, studených), v dílně (SVČ) – práce s materiálem (dřevo, plast, elektřina...), na školním pozemku, v kmenových třídách – drobné ruční práce, teoretické činnosti, finance provoz a údržba domácnosti a výuka volby povolání, a to v 90minutové vyučovací jednotce, která se opakuje v intervalu 14 dní. Žáci pracují ve skupinách nebo hromadně. Vytváří různé projekty, prezentace a ruční práce. V rámci výuky navštěvují tematicky zaměřené výstavy, muzea, galerie a další instituce související s prováděnými činnostmi. Při volbě povolání je upřednostňována samostatná práce.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k osvojení a užívání základních pojmů;
- učí žáky vybírat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, učí žáky vyhledávat a třídit informace tím, že žáci jsou vedeni k samostudiu, tzn. k osvojování práce se slovníky, encyklopediemi a dalšími informačními zdroji;
- vede žáky k využívání dovedností a znalostí v praktickém životě.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k rozpoznání a pochopení problému, jeho příčinách, k přemýšlení o nesrovnalostech a učí žáka promyslet, naplánovat a vyřešit problém na základě vlastního úsudku a zkušeností;
- ukazuje žákům různé způsoby řešení problémů;
- umožňuje žákům samostatně řešit problémy;
- učí žáky obhájit si vlastní názor, uvědomit si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky formulovat a vyjádřit myšlenky a názory;
- zapojuje žáky do diskuze, učí ho obhájit názor a vhodně argumentovat;

- seznamuje žáky s komunikačními prostředky a technologiemi pro kvalitní a účinnou komunikaci.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve skupině, k vytváření pravidel v týmu, ke spolupráci a komunikaci mezi žáky;
- vede žáky k ohleduplnosti, úctě a toleranci při jednání s druhými lidmi;
- učí žáky poskytnout pomoc nebo o ni požádat;
- podporuje žáky v budování jeho sebedůvěry a sebeúcty

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k odmítání hrubého zacházení a násilí; učí je empatii;
- seznamuje žáka s jeho právy a povinnostmi ve škole i mimo školu;
- seznamuje žáka s našimi tradicemi a kulturou, zapojuje žáka do kulturního dění a sportovních aktivit.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- učí žáka používat různé druhy materiálů, nástroje a vybavení pro jednotlivé práce a dodržovat přitom vymezená pravidla pro bezpečnost práce;
- vede žáka k využívání znalostí a zkušeností z ostatních předmětů;
- směřuje žáka k podloženým rozhodnutím o dalším vzdělání a profesním zaměření.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální:

Učitel:

- vede žáky k využívání internetu a moderních technologií při vyhledávání informací;
- učí žáky efektivně určovat pracovní postup dle jednotlivých kroků a vede je k podrobné algoritmicizaci postupu.

Základní škola a mateřská škola Ostrava, Ostrčilova 10, příspěvková organizace

Člověk a svět práce	6. ročník		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo	Tematické okruhy průřezového tématu, přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla, poskytne první pomoc při úrazu	Seznámení se s odborným pracovištěm na přípravu pokrmů. Zásady hygieny, bezpečnost práce a první pomoc při úrazech v kuchyni. Mytí nádobí a úklid na pracovišti	
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni			
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	pojmenuje a v souladu se zásadami bezpečnosti používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	Účel a funkčnost jednotlivých pomůcek a spotřebičů ve školní kuchyni.	
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	uvede základní principy stolování, dodržuje principy společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	Prostírání, kladení inventáře, společenské desatero	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – řešení konfliktů, vedení a organizace práce skupiny)
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	připraví jednoduchý pokrm, vybere vhodný recept a suroviny v souladu se zásadami zdravé výživy, aplikuje teoretické poznatky	Pomazánky - vyhledání jednoduchých receptu pomocí IT technologií, nákup a realizace jednoduchých pomazánek	
		Zelenina - teoretické poznatky (rozdělení, pěstování, zpracovávání, způsoby úpravy, výživové hodnoty, trvanlivost). Zeleninový salát na různé způsoby (z čínského zelí, ředkvičkový, mrkvový, jarní salát, z červeného zelí, zeleninový míchaný). Vyhledání jednoduchých receptu pomocí IT technologií, nákup a realizace receptů.	
		Nepečené cukroví, dezerty, jednoduché předkrmy, zmrzlinový pohár.	
		Ovoce - teoretické poznatky (rozdělení, pěstování, zpracovávání, způsoby úpravy, výživové hodnoty, trvanlivost). Salát z čerstvého ovoce. Vyhledání jednoduchých receptu pomocí IT technologií, nákup a realizace	
ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami,	vyjmenuje a správně zachází s pomůckami,	Seznámení s odbornými pomůckami	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a

Základní škola a mateřská škola Ostrava, Ostrčilova 10, příspěvková organizace

Člověk a svět práce	6. ročník		
nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, aplikuje praktické poznatky	užívanými k šití, seznámení s bezpečnostními pravidly při práci s nástroji, drobné ruční práce s využitím šicích pomůcek.	sebeorganizace (organizace vlastního času) OSV – Osobnostní rozvoj - Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti, orientuje se v návodech k obsluze, aplikuje poznatky	Seznámení s bezpečnostními pravidly při práci s nástroji, prostředky k úklidu domácnosti a stroji v domácnosti, první pomoc při zranění.	
ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	plánuje a analyzuje domácí rozpočet, provádí jednoduché operace platebního styku	Rozpočet v domácnosti, možnosti platby (bezhotovostní, karty, hotovost).	
ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	Bezpečnost, funkce, užití a ovládání elektroniky a spotřebičů v domácnosti, její údržba a ochrana, první pomoc při úrazu elektrickým proudem.	
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	vybere vhodné suroviny pro studenou kuchyni v souladu se zásadami zdravé výživy, aplikuje teoretické poznatky, popíše důvody jejich výběru, nákupu a skladování	Výběr, nákup a skladování potravin a pochutin pro studenou kuchyni a okamžitou spotřebu.	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času) OSV – Osobnostní rozvoj - Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)

Základní škola a mateřská škola Ostrava, Ostrčilova 10, příspěvková organizace

Člověk a svět práce	7. ročník		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo	Tematické okruhy průřezového tématu, přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	volí vhodné pracovní postupy při pěstování rostlin, aplikuje poznatky z oblasti ochrany živ. prostředí a ekologie, dodržuje hygienu a bezpečnost práce, poskytne první pomoc při úrazu	Podmínky a zásady pěstování rostlin, ochrana půdy a krajiny, hygiena a bezpečnost práce, poskytnutí první pomoci	
ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	uveče příklady užitkových rostlin a jejich využití, aplikuje vhodné pracovní postupy při pěstování, používá vhodné pomůcky	Užitkové rostliny - ovoce, zelenina, zahradničení, farmářství	EV – Základní podmínky života – Půda (zdroj výživy)
ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu			
ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	uveče příklady bylin a koření a jejich využití, aplikuje poznatky při jejich pěstování a využívání	Léčivé rostliny - bylinky, koření	
ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu			
ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	pěstuje a využívá květiny, projevuje pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí	Květiny v interiéru a exteriéru - okrasné rostliny kolem nás, zahrada, arboretum	OSV – Osobnostní rozvoj - Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	uveče příklady chovu domácích zvířat, zasadí do kontextu současné společnosti, vyjmenuje zásady bezpečného kontaktu se zvířaty, poskytne první pomoc při úrazu včetně úrazu způsobeného zvířaty	Chov domácích zvířat - domácí zvířata, užitková zvířata, farma, zásady bezpečného kontaktu se zvířaty	PŘ – Savci (hlodavci a šelmy)
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	aplikuje a prohlubuje poznatky ze 6. roč., používá kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	Kuchyně- základní vybavení, obsluha spotřebičů, uspořádání	
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	Zásady bezpečnosti a hygieny provozu, první pomoc při úrazu	
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	vybere vhodné suroviny pro teplou kuchyni v souladu se zásadami zdravé výživy, aplikuje teoretické poznatky, popíše důvody jejich výběru, nákupu a skladování	Potraviny pro přípravu teplých pokrmů a trvanlivé potraviny (skupiny potravin, výběr, nákup, skladování)	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času) OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – řešení konfliktů, vedení a
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	aplikuje a prohlubuje poznatky o zásadách zdravé výživy	Sestavování jídelníčku, zásady zdravého stravování	

Základní škola a mateřská škola Ostrava, Ostrčilova 10, příspěvková organizace

Člověk a svět práce	7. ročník		
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	připraví jednoduchý pokrm, vybere vhodný recept a suroviny v souladu se zásadami zdravé výživy	Příprava vybraných teplých pokrmů (slané i sladké; polévky, omáčky, hlavní jídlo)	organizace práce skupiny)
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	zná a aplikuje základní principy stolování, dodržuje principy společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	Společenská pravidla a kultura při stolování	

Základní škola a mateřská škola Ostrava, Ostrčilova 10, příspěvková organizace

Člověk a svět práce	8. ročník		
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo	Tematické okruhy průřezového tématu, přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí, reflektuje možnosti dané techniky a materiálu, využívá vlastní kreativitu, provádí jednoduché práce s technickými materiály, dodržuje technologickou kázeň	Člověk a technika - využití moderních technologií (dle aktuální dostupnosti, např. 3D pera, 3D tiskárny,...), Tinkercad	
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	pojmenuje a následně pracuje s technickými materiály a dokáže vysvětlit postupy pro práci s těmito materiály	Dřevo, plast, kov - vlastnosti a použití, aplikace znalostí a následné ověření funkčnosti výrobku, vyhledávání vhodných návodů a videonávodů potřebných k jeho realizaci	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – řešení konfliktů, vedení a organizace práce skupiny)
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí		
ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	pojmenuje a vysvětlí úkony spojené s výběrem a použitím pracovních nástrojů, zvládá základní úkony vzhledem ke zpracovávanému materiálu	Seznámení se spotřebiči a modely v domácnosti, v dílně, na zahradě, orientace ve specializovaném pracovním prostředí	
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	Porozumění návodu - technické plány a náčrty, postup práce podle návodu k použití	OSV – Osobnostní rozvoj – Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	organizuje a plánuje svoji pracovní činnost, vybírá a třídí informace, aplikuje poznatky	Organizace práce, časové rozvržení pracovního postupu; návrh jednoduchého výrobku	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času)
ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	Bezpečnost a hygiena práce, poskytování první pomoci při úrazu	
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání, reflektuje svoji profesní přípravu, stanoví své priority v profesní orientaci	Volba profesní orientace - sebepoznání a identifikace silných stránek a cílů (aktivity Můj erb, Pel mel mého já, testování RIASEC, aplikace Jak na tom jsme - online nástroj)	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepečetí (moje psychika – já jako zdroj informací o sobě – druzí jako zdroj informací o mě – moje učení) OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace (sebekontrola – sebeovládání – plánování učení a studia)
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a	vyžije profesní informace a poradenské	Volba profesní orientace - využití	

Základní škola a mateřská škola Ostrava, Ostrčilova 10, příspěvková organizace

Člověk a svět práce	8. ročník		
poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	služby pro výběr vhodného vzdělávání, orientuje se ve světě profesí	profesních informací a poradenských služeb - práce s výsledky testů RIASEC a EMIERO, práce s daty Úřadu práce ČR, využití aplikace TREXIMA, práce s daty aplikace WILL ROBOTS TAKE MY JOB	
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, vyhledává a třídí užitečné informace o profesích, nalézá analogie ve vztahu ke svým profesním preferencím	Možnosti vzdělávání - orientace v učebních a studijních oborech požadovaných pro dosažení vybrané profese, přijímací řízení Trh práce - základní informace o vybraném povolání (weby INFOABSOLVENT a Národní soustava povolání)	
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce, aplikuje poznatky vztahující se k pracovnímu trhu, vybere vhodné výrazové prostředky při tvorbě slohových komunikátů v pracovním prostředí	Trh práce - sebeprezentace při vstupu na pracovní trh (sestavení profesního životopisu, tvorba motivačního dopisu, příprava na pracovní pohovor, modelový pracovní pohovor)	OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace (plánování učení a studia – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení) OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (řeč těla – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální – komunikace v různých situacích)
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	reflektuje pracovní příležitosti v regionu, orientuje se v postupech při hledání zaměstnání, prokáže v modelových situacích schopnost sebeprezentace	Zaměstnání - pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání, práva a povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců	
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	reflektuje pracovní příležitosti v regionu, uvede základní informace o formách podnikání fungování organizací, prokáže v modelových situacích schopnost sebeprezentace	Podnikání - druhy a struktura organizací, formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	